

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

Broj:

Datum:

SEKTORSKA ANALIZA
za utvrđivanje prioritetnih oblasti od javnog interesa u kojima će se pružiti finansijska podrška
za realizaciju projekata nevladinih organizacija
iz budžeta ReLOaD 2 projekta u 2022. godini
u okviru klastera „Tara“ - Pljevlja, Mojkovac i Kolašin

Sektorska analiza se sačinjava na osnovu strateških i planskih dokumenata odnosno propisa u odgovarajućoj oblasti od javnog interesa, uz konsultacije sa zainteresovanim nevladinim organizacijama i predstavlja osnov za utvrđivanje prioritetnih oblasti i potrebnih sredstava za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz budžeta ReLOaD u 2022.godini, u skladu sa LOD Metodologijom i Zakonom o nevladinim organizacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 39/11 i 37/17).

1. OBLASTI OD JAVNOG INTERESA U KOJIMA SE PLANIRA FINANSIJSKA PODRŠKA ZA PROJEKTE NVO

Oblasti od javnog interesa u kojim se planira finansijska podrška iz sredstava Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) za projekte NVO u 2022. godini:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

- Poboľšati kvalitet života, zdravlja, i životne sredine podsticanjem i stvaranjem uslova za pješaćenje i upotrebu bicikla
- Razvoj svijesti i edukacija građana o zaštiti životne sredine

UNAPREĐENJE UKLJUČENOSTI RANJIVIH GRUPE

- Obezbeđivanje podrške za ranjive grupe (osobe s invaliditetom, starija lica, romi, egipćani, lgbtiq, žene, djeca sa problemima u ponašanju, mladi...)
- Obezbeđivanje podrške roditeljima djece sa smetnjama u razvoju

UNAPREĐENJE AMBIJENTA ZA ZAPOŠLJAVANJE I PREDUZETNIŠTVO

- Ponuditi programe neformalne edukacije za poslodavce i nezaposlene
- Podrška osnivanju i razvoju biznisa

RAZVOJ RURALNOG PODRUČJA

- Povećati dostupnost kulturnih sadržaja za stanovništvo iz ruralnih područja
- Valorizacija poljoprivrednih potencijala i turističke ponude ruralnih područja

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

2. PRIORITETNE OBLASTI KOJIM ĆE DOPRINIJETI NVO INICIJATIVE FINANSIRANE IZ SREDSTAVA RELOAD2 U 2022. GODINI

Opis problema:

Prioritetne oblasti koje će biti finansirane kroz Javni konkurs za finansiranje projekata nevladinih organizacija iz ReLOaD2 programa su:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Biodiverzitet opštine Pljevlja, Mojkovac i Kolašin predstavlja nezamjenjiv resurs, jer pored njegove direkne koristi za opstanak života, veoma je važna i njegova indirektna korist koja se odnosi na proizvodnju hrane, energije, razvoj turizma i drugih djelatnosti koji su proizašli iz postojanja biodiverziteta. Stoga bi gubitak, odnosno nestanak bilo koje komponente biodiverziteta mogao da se šire odrazi na poremećaj prirodne ravnoteže koja uspostavlja strukturu potrebnih uslova za život -prostranstvo teritorije Pljevalja sa 15% crnogorskog obradivog zemljišta i 35% crnogorskih šuma, bogati riječni i jezerski potencijal (43% hidroenergetskog potencijala crnogorskih vodotoka se nalazi samo u Rijeci Tari) i planinski potencijali, koji nam daju u zadatak da uložimo dodatni napor u njihovo očuvanje i bolju promociju. Prioriteti u ovoj oblasti se prije svega odnose na podizanje nivoa svijesti o značaju očuvanja biodiverziteta, kao i značaju biodiverziteta za čovjeka i aktivnostima kojima čovjek ugrožava biodiverzitet. Ulaganje u poboljšanje uslova za pješčenje i biciklo kao aktivne vidove prevoza je veoma značajno i isplativo, posebno u cilju obezbjeđivanja udobnosti i bezbjednosti kretanja. Posebno se otvaraju mogućnosti za poboljšanje pješačke i biciklističe infrastrukture, smirivanje saobraćaja, privremeno ili trajno zatvaranje pojedinih ulica u centru za motorni saobraćaj, uspostavljanje parkirne politike i obnove javnih prostora. Zahvaljujući kratkim udaljenostima i povezanosti urbanih i ruralnih cjelina, pješčenje i biciklo su glavni vidovi kretanja u gradu, što doprinosi bliskim odnosima među ljudima i unapređenju zdravlja cjelokupnog stanovništva.

UNAPREĐENJE UKLJUČENOSTI RANJIVIH GRUPE

Društvena zajednica treba da pruža pojedincima i društvenim grupama koji su izloženi riziku od socijalne isključenosti mogućnosti za sticanje prilika i resursa koji su nužni za puno učestvovanje u privrednom, društvenom i kulturnom životu, kao i za uživanje u životnom standardu i dobrobiti koji se smatraju normalnim u društvu u kojem žive. Time se osigurava njihovo značajnije učešće u procesu odlučivanja, što utiče na njihov život i pristup temeljnim pravima. Zaštita osoba sa invaliditetom je jedan od najosjetljivijih elemenata društveno - razvojne, ekonomske i prije svega socijalne politike. Sve više se prepoznaje značaj pravednog korišćenja ljudskih resursa prilikom zapošljavanja, redukuju se stereotipi i predrasude o radnoj sposobnosti. Imajući u vidu da opštine Klastera „Tara“ strateški planiraju i ulažu sredstva u obezbjeđivanje podrške ranjivim grupama, neophodno je da se i nevladine organizacije uključe u osmišljavanje i pružanje podrške ranjivim grupama: osobe s invaliditetom, starija lica, Romi, Egipćani, LGBTQ, žene, djeca sa problemima u ponašanju, mladi, roditelji djece sa smetnjama u razvoju..., zasnovane na istraživanju njihovih potreba.

UNAPREĐENJE AMBIJENTA ZA ZAPOSŁJAVANJE I PREDUZETNIŠTVO

Opštine Pljevlja, Mojkovac i Kolašin ulažu dodatne napore kako bi poboljšale poslovni ambijent, koji treba da ohrabruje građane na preduzetničku inicijativu. To je možda i najteži korak – promijeniti ponašanje, odnosno prevazići pasivnost, stav da će posao doći sam i da će trajati zauvijek.

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

Izuzetno velika stopa nezaposlenosti u sjevernom regionu Crne Gore, koja je u II kvartalu 2020. godine po podacima MONSTATa (Anketa o radnoj snazi) iznosila 38,7%¹, uz stopu nezaposlenosti mladih koja je iznosila 35,5%, predstavlja značajan izazov ne samo za šivot i ekonomski razvoj opština Pljevlja, Kolašin i Mojkovac, već i razlog napuštanja mladih. Problem zapošljavanja leži prije svega u lošoj informisanosti o mogućnostima stručnog usavršavanja (kurseva jezika, kurseva informatičke pismenosti i sl.), problem generacijske prirode, jer se mnogi mladi odlučuju da studiraju fakultete koji su u trendu, a ne one smjerove koji su deficitarni na tržištu rada, pa se zbog toga stvara ogroman broj nezaposlenih mladih. Takođe, nezaposleni se rijetko odlučuju za zanatska zanimanja, koja su deficitarna. Ono što bi moglo pomoći prilikom rješavanja problema nezaposlenosti je organizovanje redovnih informativnih sesija, dodatnih edukacija u vidu računarskih i jezičkih kurseva, edukativnih i informativnih radionica o načinima samozapošljavanja, s akcentom na upotrebu interneta u svrhe samozapošljavanja, kao i info sesija o mogućnostima koje se nude u inostranstvu i procedurama koje je potrebno zadovoljiti na tom putu. U odnosu na trenutno stanje potrebno je pojačati mjere podrške preduzetništvu kroz razvoj tzv. „mekih“ vještina, treninge o preduzetništvu, savjetodavnu podrška, mentorstvo, kombinaciju finansijske i savjetodavne podrške i sprovođenje inicijativa vezanih za podizanje svijesti o preduzetničkom pozivu i različite mjere podrške povezane sa sistemom obrazovanja.

RAZVOJ RURALNOG PODRUČJA

Imajući u vidu da u opštinama koje čine Klaster „Tara“ “ značajan dio stanovništva živi u ruralnom području, potrebno je uložiti dodatne napore da se obezbijede jednaki uslovi života i sadržaji stanovništvu lokalnih zajednica. Npr. ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava po Popisu poljoprivrede iz 2010. godine na ruralnom području opštine Pljevlja je 4.001 gazdinstvo, što znači da u seoskom području živi oko 14.000 stanovnika², dok u Mojkovcu 58.3% stanovništva naseljava ruralna područja³. S obzirom da se najveći broj svih organizovanih kulturnih programa i manifestacija, uglavnom realizuje na gradskom području, neophodno je da se u saradnji sa nevladinim organizacijama počne raditi na povećanju dostupnosti kulturnih sadržaja za stanovništvo iz ruralnih područja. S obzirom da seoski turizam poslednjih godina postaje sve popularnija i sve prihvatljivija varijanta kada se planiraju izleti, vikend ili produženi odmori, da su primarni motivi zbog kojih turisti dolaze na selo priroda, kulturno nasljeđe, gastronomija, aktivni odmor i drugi specifični interesi (branje ljekovitog bilja, hiking, edukacija...), neophodno je raditi na valorizaciji poljoprivrednih potencijala i turističke ponude ruralnih područja u opštinama Pljevlja, Mojkovac i Kolašin.

Podaci koji dodatno pojašnjavaju navedeni problem, strategije, planovi...	Izvor(i) podataka
Strateški plan razvoja opštine Pljevlja 2021-2025 godina	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/strateski-plan-razvoja-opstine-pljevlja-2021-2025-godina/

¹ II quarter 2021.xls (live.com)

² Strateški plan razvoja opštine Pljevlja od 2021 -2025. godine

³ Opština Mojkovac, Lokalni akcioni plan za biodiverzitet 2018 – 2025. godine

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

Strateški plan razvoja opštine Kolašin (2018-2022)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/strategije_i_planovi/Strateski_plan_opstine_Kolasin_2018-2022.pdf
Lokalni energetska plan opštine Pljevlja (2018-2027)	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/lokalni-energetski-plan-opstine-pljevlja-2018-2027/
Lokalni energetska plan (2018-2027)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/strategije_i_planovi/Lokalni_enerhetski_plan-Opstina_Kolasin_2018-2027.pdf
Lokalni akcioni plan za biodiverzitet (2019-2024)	Opština Mojkovac http://www.mojkovac.me/images/stories/dokumenti/zivotnasredina/nacrt-lap-biodiverzitet-2018-2023.pdf
Plan održive urbane mobilnosti	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/strategije_i_planovi/Plan_odrzive_urbane_mobilnosti-Opstina_Kolasin.pdf
Lokalni plan socijalne i dječije zaštite za opštinu Pljevlja (2021-2025)	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/lokalni-plan-socijalne-i-djecije-zastite-za-opstinu-pljevlja-za-period-od-2021-do-2025-godine/
Lokalni plan socijalne i dječije zaštite (2021-2025)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/strategije_i_planovi/Lokalni_plan_socijalne_i_djecje_zas_tite_za_opstinu_Kolasin_za_period_od_2021-2025_godine.pdf
Lokalni plan akcije u oblasti invalidnosti u Opštini Mojkovac (2018-2022)	Opština Mojkovac http://www.mojkovac.me/images/stories/dokumenti/javne-rasprave/nacrt-lapi-2018.pdf
Lokalni plan akcije za starija lica (2020-2022)	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/lokalni-plan-akcije-za-starija-lica-2020-2022/
Lokalni akcioni plan za borbu protiv vršnjačkog nasilja Opštine Kolašin (2020-2022)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/oglasna_tabla/04.02.2020/04.02.2020-Nacrt-LAP_%20za_borbu_protiv_vrsnjackog_nasilja_za_2020-2022.pdf

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

Strategija zapošljavanja opštine Pljevlja (2021-2025)	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/strategija-zaposljavanja-opstine-pljevlja-2021-2025-godine/
Akcioni plan zapošljavanja Opštine Kolašin (2021-2025)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/oglasna_tabla/2021/12.02.2021/12.02.2021-Nacrt_Strategije_zaposljavanja_Opstine_Kolasin_2021-2025.pdf
Lokalni akcioni plan za mlade (2021)	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/lokalni-akcioni-plan-za-mlade-2021/
Lokalni akcioni plan za mlade (2020-2021)	Opština Kolašin http://www.opstinakolasin.me/images/oglasna_tabla/13.12.2019/13.12.2019-LAPM-Nacrt.pdf
Lokalni plan akcije za mlade (2020-2021)	Opština Mojkovac http://mojkovac.me/images/stories/dokumenti/javne-rasprave/LAP-mladi-nacrt.pdf
Akcioni plan razvoja sporta opštine Pljevlja 2020-2021	Opština Pljevlja https://pljevlja.me/akcioni-plan-razvoja-sporta-opstine-pljevlja-2020-2021-2/

U strategijama i navedenim dokumentima opština Pljevlja, Mojkovac i Kolašin navedeni su ciljevi koji mogu biti dobra smjernica za pisanje i realizaciju projekata nevladinih organizacija. Na taj način NVO, koje su dobile sredstva, predviđena ReLOaD2 programom mogu da doprinesu rješavanju navedenih prioriteta. Riječ je o Regionalnom programu lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2) koji je zvanično počeo sa realizacijom 1. januara 2021. godine, kao nastavak prethodne faze ReLOaD programa koja je uspješno završena u decembru 2020. godine. Program će biti realizovan u šest zemalja i teritorija Zapadnog Balkana tokom naredne četiri godine. ReLOaD2 finansira Evropska unija iz sredstava Multi-Country Civil Society Facility, uz kofinansiranje UNDP-a i lokalnih samouprava koje će biti obuhvaćene programom. U narednom četvorogodišnjem periodu cilj programa je jačanje partnerstva između jedinica lokalne samouprave (JLS) i civilnog društva i mladih u regionu Zapadnog Balkana. Program je nastavak dobre prakse prve faze ReLOaD-a, što ujedno predstavlja i model za djelovanja u drugoj fazi programa.

Ukupna vrijednost ReLOaD2 programa je 12,6 miliona eura, dok Budžet za Crnu Goru iznosi oko 1,8 miliona eura od kojih je 850,000 eura opredijeljeno za projekte nevladinih organizacija. Budžet za Klaster „Tara“ za 2022. i 2023. godinu iznosi 170,000 eura - UNDP i 34.000 eura - opštine Pljevlja, Mojkovac i Kolašin.

Doprinos NVO mjeriće se definisanim indikatorima i ostvarenim rezultatima koji su planirani projektima. Izvor podataka za procjenu uspješnosti projekata i mjernje rezultata projekata su:

- Narativni i finansijski izvještaji
- Monitoring projekata.

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

3. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

Opšti cilj ovog programa je jačanje participativnih demokratija i procesa integracije u EU na Zapadnom Balkanu i to osnaživanjem nevladinog sektora i mladih kroz aktivno učešće u donošenju odluka i stimulisanjem pravnog i finansijskog okruženja za NVO. Kroz ReLOaD2 će biti unaprijeđene prakse transparentnog finansiranja NVO zasnovanog na konkretnim razvojnim projektima koji su fokusirani na građane i njihove potrebe.

Konkurs će doprinijeti realizaciji mjera navedenih u strateškim dokumentima Opštine Pljevlja, Opštine Mojkovac i Opštine Kolašin, koje se odnose na gore navedene prioritete.

4. OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA

Navesti ključne strateške ciljeve iz sektorske nadležnosti čijem će ostvarenju u 2022. godini doprinijeti projekti nevladinih organizacija koji se planiraju finansirati

Strateški cilj(evi) čijem ostvarenju će doprinijeti ReLOaD2 konkurs za projekte nevladinih organizacija u 2022. godini	Način na koji će javni konkurs za projekte nevladinih organizacija doprinijeti ostvarenju strateških ciljeva (ukratko opisati)
<ul style="list-style-type: none"> • Zaštita i očuvanje životne sredine i održivo upravljanje prirodnim resursima • Podizanje ekološke svijesti građana • Unapređenje sistema upravljanja otpadom • Zaštita biodiverziteta • Unapređenje i razvoj usluga podrške za život u zajednici, savjetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga i usluga smještaja za djecu i mlade u riziku • Unapređenje stepena zaštite od zlostavljanja i zanemarivanja • Povećanje zapošljivosti radne snage • Unapređenje preduzetništva • Održivo upravljanje zaštićenim područjima i valorizacija kulturnog nasljeđa i identiteta • Valorizacija poljoprivrednih potencijala sa težištem na proizvodnji organske hrane • Unapređenje turističke ponude i standardizovanje postojećih kapaciteta 	<p>Kroz dodijeljena sredstva za projekte nevladinih organizacija mogu se realizovati aktivnosti u zajednici koje će doprinijeti ostvarivanju prioriteta i ciljeva postavljenih strateškim dokumentima opština Pljevlja, Kolašin i Mojkovac.</p>

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

5. RELOAD2 KONKURS ZA FINANSIRANJE PROJEKATA NVO - DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKIH CILJEVA IZ SEKTORSKE NADLEŽNOSTI

Naziv javnog konkursa kojim će se doprinijeti u ostvarenju cilja	Iznos	Naziv programa/ aktivnosti u budžetu
Javni konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru ReLOaD2 programa	102.000,00 €	8.000,00 € - Sufinansiranje ReLOaD2 programa iz Budžeta Opštine Pljevlja 4.500,00 € - Sufinansiranje ReLOaD2 programa iz Budžeta Opštine Mojkovac 4.500,00 € - Sufinansiranje ReLOaD2 programa iz Budžeta Opštine Kolašin 85.000,00 € - EU (UNDP)

Opis glavnih grupa korisnika

Glavni korisnici projekata koji će se sufinansirati putem javnog konkursa mogu biti nevladine organizacije registrovane na teritoriji Opštine Pljevlja, Opštine Mojkovac i Opštine Kolašin, a koje su registrovane za obavljanje ovih djelatnosti (Statut), a čiji su projekti u skladu sa definisanim strateškim ciljevima navedenim u sekciji Prioritetne oblasti.

Očekivani broj projekata koji se planira finansirati / broj ugovora koje se planira zaključiti s NVO

Naziv javnog konkursa	Očekivani broj projekata/ugovora
Konkurs za raspodjelu sredstva nevladinim organizacijama u okviru ReLOaD2	Do 12 projekata

Najniži iznos za projekat/program

7.000,00 €

Najviši iznos za projekat/program

12.0000,00 €

Projekat finansira
Evropska unija

OPŠTINA KOLAŠIN

OPŠTINA PLJEVLJA

OPŠTINA MOJKOVAC

6. KONSULTACIJE SA ZAINTERESOVANIM NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Navesti na koji način je u skladu sa Uredbom obavljen proces konsultovanja NVO u procesu pripreme sektorske analize.

Metoda konsultacija (npr. web, email, konsultativni sastanak, itd.)	Datumi sprovedenih konsultacija	Naziv NVO koje su učestvovalе u konsultacijama
Konsultativni sastanak	08.12.2021.	NVU "Zračak nade" Pljevlja; NVU "Viva Vita" Pljevlja; NVO "Legalis" Pljevlja; NVU „Inkluzija“ Pljevlja; NVO "Zdravo zrno" Pljevlja; NVU „Svjetlost“ Mojkovac; NVO „Kišobran za sunce“ Pljevlja; NVO „Breznica“ Pljevlja i NVU "Građanske inicijative" Pljevlja.

Konsultativni sastanak u cilju planiranja prioriternih oblasti i pripreme sektorske analize opština klastera Tra – Pljevlja, Kolašin i Mojkovac radi utvrđivanja prioriternih oblasti od javnog interesa koje će se finansirati u 2022. godini u okviru Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2), održan je 08.12. 2022. godine u Pljevljima. Sastanku su prisustvovali predstavnici Opštine Pljevlja: Mervan Avdović i Sanja Đondović, predstavnici Opštine Mojkovac: Ivan Grdinić i Bojana Rovčanin, predstavnici Opštine Kolašin: Milosava Bulatović i Mirela Drašković, predstavnici UNDP: Dženana Šćekić, Tamara Čirgić i Luka Kostić i predstavnici nevladinih organizacija iz Pljevalja i Mojkovca: Lejla Kalajdzija – NVU "Zračak nade" Pljevlja; Zagorka Kalović – NVU "Viva Vita" Pljevlja; Miloš Ostojić – NVO "Legalis" Pljevlja; Vasilije Tešović – NVU „Inkluzija“ Pljevlja; Željko Macanović – NVO "Zdravo zrno" Pljevlja; Tomović Olga – NVU „Svjetlost“ Mojkovac; Mira Pejatović – NVO „Kišobran za sunce“ Pljevlja; Milorad Mitrović – NVO „Breznica“ Pljevlja i Ismeta Džakić – NVU "Građanske inicijative" Pljevlja. Nakon prezentovanja svih strateških dokumenata Opštine Pljevlja, Opštine Mojkovac i Opštine Kolašin, u saradnji sa nevladinim organizacijama napravljen je presjek oblasti i prioriteta koji su zajednički za sve tri opštine, te su na osnovu istog definisani prioriteti koji će se finansirati u 2022. godini kroz ReLOaD2 program u okviru klastera „Tara“.

7. KAPACITETI ZA SPROVOĐENJE JAVNOG KONKURSA

U skladu sa LOD metodologijom, biće formirana Komisija za evaluaciju pristiglih projektnih prijedloga, dok će tokom cijelog trajanja projekta ReLOaD2 kontakt osobe iz opština Pljevlja, Mojkovac i Kolašin biti zadužene za koordinaciju i podršku realizaciji projektnih aktivnosti i učestvovati u kombinovanom timu za praćenje realizacije projekata nevladinih organizacija.